

Sprawozdanie *Shalom*/UN-NGO część 1

Siostry Kathy Schmittgens i Eileen Reilly

Kiedy 25 lat temu powstała sieć współpracy *Shalom*, przypominam sobie gdzie byłam w tym czasie, gdy była podejmowana ta decyzja. W końcu wojna dotarła do miasta Sierra Leone, w którym uczyłam. Uciekałyśmy z miejsca walki, ale wróciłyśmy, gdy usłyszałyśmy, że wszystko jest pod kontrolą. Opuszczałyśmy pośpiesznie i nie zadbałyśmy o zabezpieczenie naszych pracowników. Kiedy byłyśmy z powrotem w Yengema, przybył do nas kapłan z sąsiedniego miasta z dziewięcioma dziewczętami, które zostały porzucone w internacie. Żołnierze przejęli szkołę i on obawiał się, co może stać się z dziewczętami. Planowałyśmy odejść szybko, ale nie mogłam dalej porzucać tych dziewcząt.

Więc byłyśmy wciąż tam, gdy nastąpił drugi atak. Tym razem została zablokowana główna droga, więc musiałyśmy skorzystać z bocznej drogi wokół gór. Byłyśmy w trakcie „ucieczki”, gdy w Rzymie odbywała się Kapituła Generalna w 1992 roku. Widzą więc Siostry, jak bardzo cenne dla mnie jest podkreślanie naszej misji pokoju, sprawiedliwości i harmonii stworzenia. Poznałam boleśnie (i osobiście) sytuacje konfliktów i niesprawiedliwości. Widziałam strach w oczach młodych dziewcząt. Zdałam sobie sprawę, że miałyśmy obowiązek zapewnić bezpieczeństwo naszym pracownikom i doświadczyłam bezpośrednio tego, jak to jest być wypędzoną z domu i stać się osobą wysiedloną.

Moja historia zakończyła się dobrze, ponieważ przyjęto mnie i zatroszczono się o mnie w jednym z naszych domów. Ale zdałam sobie sprawę z walki ze śmiercią ludzi, którzy nie mają dokąd pójść i nie mają środków wsparcia. Pewna kobieta przysłała do naszego domu w Kabali, gdzie się zatrzymałam. Urodziła dziewczynki bliźniaczki na werandzie czyjś domu, gdy uciekała przed walką. Jej historia nie była wyjątkowa w czasie wojny w Sierra Leone i na pewno nie jest wyjątkowa w świecie 2017 roku. I tak *Shalom* narodził się w tym samym czasie historii ... jesteśmy wdzięczne za tych wszystkich, którzy wówczas kontynuowali te prace.

Roxanne Shares, Międzynarodowa Koordynatorka *Shalom* 2007-2015

Dziś chcemy szczególnie podziękować Siostrze Roxanne Shares, która służyła jako Międzynarodowa Koordynatorka *Shalom* przez osiem lat, aż do 2015 roku. Większość pracy *Shalom* od ostatniej Kapituły wykonała Siostra Roxanne. Pomogła zorganizować dwa

międzynarodowe spotkania. W 2013 r. odbyło się międzynarodowe spotkanie w Baltimore, MD, w Stanach Zjednoczonych. Drugie, to Seminarium *Shalom* w Rzymie w 2015 roku.

Siostra Roxanne była motorem przy tworzeniu Seminarium *Shalom* w 2015 roku. Jako Zgromadzenie winnyśmy jej wdzięczność i uznanie! To było „ryzyko w wierze”, aby wyznaczyć spotkanie na taką skalę, a przy wsparciu Rady Generalnej, stało się ono rzeczywistością. Jako Zgromadzenie jesteśmy także winne wiele wdzięczności i uznania Radzie Generalnej ... Pragnęliśmy, aby Siostra Roxanne była obecna na Poszerzonej Radzie Generalnej, która miała miejsce wkrótce po Seminarium, aby usłyszeć reakcje i komentarze na temat Seminarium. Słowa Przełożonych Prowincjalnych tak określały wynik Seminarium: siostry wróciły „zarażone” *Shalom*. Dziękuję, Sostro Roxanne!

W ostatnich pięciu latach odbyły się spotkania gałęzi we wszystkich pięciu gałęziach sieci współpracy:

2013

- Gałąź Afryki - w Banjulu, w Gambii
- Gałąź Europy - w Budapeszcie, na Węgrzech

2014

- Azja/Oceania miała swoje pierwsze spotkanie Gałęzi w Osace, w Japonii
- Gałąź Ameryki Łacińskiej i Karaibów - w São Paulo, w Brazylii

2017

- W maju br. Gałąź Azji/Oceanii odbyła swoje drugie spotkanie w Bandipur, w Nepalu.

Gałąź Ameryki Północnej odbywa swoje spotkania corocznie w różnych miejscach.

Tak więc działalność *Shalom* nadal angażuje siostry i współpracowników w całym Zgromadzeniu.

Shalom/UN-NGO i Jesteście Poślane, K 17

Praca, którą wykonujemy jako koordynatorki *Shalom/UN-NGO*, tkwi głęboko w *Jesteście Poślane*. W szczególności znajdujemy inspirację w *JP, K 17*. Miałam okazję, aby w tym roku spędzić trzy dni z naszymi nowicjuszkami. Siostra Rosemary poprosiła mnie o pomoc w zrozumieniu tego paragrafu. Pomimo tego, że wielokrotnie go czytałam, odpowiedzialność za formację sprawiła, że NAPRAWDĘ na niego spojrzałam. Musiałam go zobaczyć „nowymi oczami”.

Na stołach znajdą Siostry kopię *JP, K 17* w swoim języku. Prosimy o poświęcenie paru minut na przeczytanie tego akapitu i spojrzenie na niego „nowymi oczami”. Co w tym akapicie jest znane? Czego wcześniej Siostra nie zauważyła? Co jest trudne? Co jest pociągające?

(Refleksja na miejscu przez ok. pięć minut.)

Czy ktoś chciałby się z nami podzielić refleksją lub komentarzem?

(Odpowiedzi członkiń Kapituły.)

Oto kilka rzeczy, które zauważyłam, przygotowując się do spotkania z nowicjuszkami.

Po pierwsze, akapit ten znajduje się w rozdziale Ubóstwo w naszej Konstytucji, który w pierwszej chwili może wydawać się dziwnym miejscem, aby zamieścić tam naszą główną dyrektywę dotyczącą sprawiedliwości. Ale *JP* wyraźnie umieszcza nasze wysiłki na rzecz sprawiedliwości w naszej postawie całkowitej otwartości na Boga, a zatem na całe stworzenie Boże. „Jako Siostry Szkolne de Notre Dame żyjące w duchu ewangelicznego ubóstwa, czujemy się przynaglone do służenia ubogim.”

Potem przypomniałam sobie, co wiele lat temu powiedziała mi siostra Noreen Slattery, jedna z naszych sióstr, już nieżyjąca. Była członkinią komisji ds. pisania *Jesteście Posłane*. Powiedziała mi, że sekret *Jesteście Posłane* spoczywa w PRZYSŁÓWKACH. Przysłówek wyjaśnia JAK mamy wykonywać to, do czego jesteśmy wezwane i powołane.

Popatrzyłam na akapit i znalazłam pięć PRZYSŁÓWKÓW. Nie jestem pewna, jak to się tłumaczy w innych językach, więc może nie być dokładnie to samo. Przysłówki te to: „*bolesnie* poznawać”, „*aktywnie* pracować, aby zmierzyć się z głównymi przyczynami niesprawiedliwości”, „*wiarygodnie* konfrontować niesprawiedliwość”, „żyć *prosto*” i „*właściwie* oceniać pracę”.

Dwadzieścia pięć lat temu, kiedy Kapituła Generalna w 1992 r. zleciła powołanie sieci współpracy na rzecz pokoju, sprawiedliwości i harmonii stworzenia, jestem przekonana, że uważała, iż praca, którą wykonujemy pochodzi bezpośrednio ze słów tego paragrafu.

Jesteśmy wezwane do *bolesnego* poznawania sytuacji niesprawiedliwości w dzisiejszym świecie. Znajduje to odzwierciedlenie w słowach papieża Franciszka w *Laudato Si'*.

„Naszym celem nie jest gromadzenie informacji lub zaspokajanie ciekawości, ale raczej *bolesne poznanie*, odwaga, by zwrócić się ku temu, co dzieje się ze światem, ku naszemu własnemu cierpieniu, a tym samym odkrywaniu, co każdy z nas może z tym uczynić” (*Laudato Si'* 19)

Papież Franciszek przynagła nas, tak samo jak *JP*, do *bolesnego poznania* wielu sposobów, poprzez które nadużywa się stworzenia i jaki ma to wpływ zwłaszcza na ubogich na świecie. Papież wzywa nas wszystkich do *aktywnego działania* w celu rozwiązania głównych przyczyn kryzysów.

Seminarium *Shalom* 2015, Miłość nie może czekać i *Laudato Si'*

Kiedy latem 2015 roku, osoby kontaktu *Shalom* z całego Zgromadzenia zebrały się na historycznym Seminarium *Shalom*, temat Seminarium brzmiał: „Życie Ewangelią w XXI wieku”. Najnowsza encyklika *Laudato Si'* dopiero co została opublikowana; wszystko nad czym pracowaliśmy zostało przeniknięte jej energią.

Nie mogliśmy prosić o lepszy dokument, aby skupić się na XXI wieku. Byliśmy bardzo szczęśliwi, że kardynał Turkson przemawiał do uczestników Seminarium i wymienił niektóre obawy Watykańskiej Komisji ds. Sprawiedliwości i Pokoju. „Obejmują one:

- handel ludźmi i zniewolenie;
- nadużycia wobec kobiet i dzieci w strefach konfliktu zbrojnego;
- brak bezpieczeństwa żywności i ziemi;
- zagrożenia integralności ludzkiego rozwoju – tak wielu ludzi prowadzi to do załamania, rozbitego życia;
- życie osób na marginesie – ubodzy, odrzuceni, ignorowani i wykluczeni z oficjalnej identyfikacji i formalnego życia gospodarczego;
- konsekwencje globalizacji i ogromnej dominacji handlowej i finansowej we wszystkich aspektach życia.”¹

Znamy niektóre z nich z naszego własnego doświadczenia. Do tej listy należy dodać zjawisko migracji ludów. Papież Franciszek, w piękny sposób otwiera przed nami te wyzwania w dokumencie, który jest przeznaczony „dla wszystkich na tej planecie”.

Tak więc nasze Ukierunkowanie *Shalom* i Zobowiązania znajdują się pod silnym wpływem łaski tej szczególnej chwili w historii naszego Zgromadzenia, Kościoła i świata. Gdy Siostra trzyma w ręku *Miłość nie może czekać* wraz z *Laudato Si'*, podobieństwa są zdumiewające. *Miłość nie może czekać* można było napisać bezpośrednio z *Laudato Si'*.

<i>Laudato Si'</i>	<i>Miłość nie może czekać</i>
Rozdział 5 <i>Laudato Si'</i> wzywa do dialogu jako ścieżki do pojednania i uzdrowienia.	W <i>Miłość nie może czekać</i> jesteśmy wezwane by wybierać dialog jako sposób życia, który prowadzi do nowych odkryć o nas samych i o innych oraz do nawrócenia, pojednania i uzdrowienia.
<i>Laudato Si'</i> w paragrafach 203-208 wzywa nas wszystkich, by żyć prościej i w większej harmonii.	W <i>Miłość nie może czekać</i> jesteśmy wezwane, by żyć prościej, odpowiedzialniej i w większej harmonii między sobą i z całym stworzeniem.
W <i>Laudato Si'</i> , Papież Franciszek przynagla nas, by dawać świadectwo jedności przez troskę o „nasz wspólny dom”. Szczególnie podkreśla, że WSZYSTKO jest powiązane, WSZYSCY stanowimy JEDNO.	<i>Miłość nie może czekać</i> wzywa nas do wzmocnienia naszych wysiłków – mając wszystko wspólne – by dawać świadectwo jedności w podzielonym świecie.
<i>Laudato Si'</i> podkreśla wezwanie do nauczania i do zwalczania głównych przyczyn niesprawiedliwości	<i>Miłość nie może czekać</i> prosi nas o ukierunkowanie zasobów i naszych prac apostołskich na wychowanie/ kształcenie, które przemienia i pobudza wszystkich do eliminowania przyczyn niesprawiedliwości.

I w końcu, *Laudato Si'* kończy się refleksją na temat Trójcy Świętej, Eucharystii i Maryi.

Miłość nie może czekać przynagła nas do pogłębiania kontemplacyjnych i profetycznych wymiarów naszego życia przez ugruntowywanie – w miłości Trójjedynego Boga – tego, kim jesteśmy i co czynimy.

Kardynał Turkson skomentował w szczególności i z podziwem te podobieństwa. Powiedział: „Przy waszym skupieniu się na sprawiedliwości, harmonii stworzenia i pokoju, nie mam wątpliwości, że wasze Zgromadzenie podejmie te wezwania do dialogu i edukacji niezwykle poważnie – i z uzasadnioną dumą odnalezienia echa swoich własnych słów i pracy w encyklice Papieża Franciszka o środowisku.”ⁱⁱ

Ta encyklika była podstawą do wszelkich prac *Shalom* przez ostatnie dwa i pół roku.

Miłość nie może czekać była także przewodnikiem pracy *Shalom*. Przez ostatnie pięć lat otrzymywałyśmy refleksje na temat *Miłość nie może czekać* w każdym z naszych biuletynów *Shalom/UN-NGO*. Siostry i współpracownicy ze wszystkich części Zgromadzenia nadali treść wezwaniu Kapituły. Każda refleksja w naszym biuletynie była pełna zapału i nadziei.

Chcemy zwrócić uwagę na kilka z tych refleksji:

- W Hondurasie kobiety zostały dokształcone na temat swoich praw i uznały, że nigdy nie jest za późno dla nich, by się uczyć. Zdobyły się na odwagę, aby ująć się za sobą w społeczeństwie zdominowanym przez mężczyzn.
- W Japonii nasi uczniowie poznali kobietę, która nadal walczy o powstrzymanie elektrowni jądrowej w Fukushima przed wznowieniem działania po katastrofie spowodowanej poważnymi uszkodzeniami reaktora.
- Nasze siostry pracujące w Gambii żyją głównie w muzułmańskiej kulturze, w której kobiety są uważane za gorsze. Starają się przypominać matkom dzieci, że są pierwszymi i najważniejszymi nauczycielkami oraz zachęcają je do kształcenia swoich córek.
- Siostra Eileen przypominała nam, że jako Siostry Szkolne de Notre Dame widzimy nasze wezwanie do opieki nad tymi, którzy zostali najdalej w tyle. Nasze poparcie dla Celów Zrównoważonego Rozwoju to wezwanie do „wyeliminowania głównych przyczyn niesprawiedliwości”.
- W Wilton, siostry przypomniały sobie, że papież Franciszek wezwał wszystkie osoby zakonne na całym świecie do oferowania mieszkań dla uchodźców. Podczas podróży na Bliski Wschód zobaczyły wiadomości dotyczące uchodźców. Znały zobowiązanie *Miłość nie może czekać* i zaprosiły syryjską rodzinę do domu na swojej posesji. Zostały przez to wezwane do głębszego dialogu, do głębszego zrozumienia przyczyn ubóstwa, do pojednania i uzdrowienia.

- Mamy także przykład naszej „Cassetta”, małego czerwonego domu na posesji Generalatu. W styczniu przyjęliśmy rodzinę uchodźców z Demokratycznej Republiki Konga.

To tylko kilka przykładów. We wszystkich pięciu gałęziach *Shalom* widzimy siostry pracujące „*aktywnie* w celu wyeliminowania przyczyn niesprawiedliwości.” Doksztalają się, aby mogły *wiarygodnie zmierzyć się z niesprawiedliwością*, i szukają sposobów, by *żyć prościej*.

Ukierunkowanie *Shalom* i nasze zobowiązania

Wynikiem Seminarium *Shalom* było sformułowanie naszego dokumentu *Ukierunkowanie Shalom i Zobowiązania na lata 2015 – 2018*. Dokument ten zawiera trzy główne zobowiązania:

1. Pierwsze, pogłębiać nasze kontemplatywne i profetyczne życie.

Naszym celem jest rozwijanie duchowości, która odzwierciedla nasz charyzmat. Nasza duchowość zachęca nas do pracy na rzecz świata pokoju, sprawiedliwości i harmonii stworzenia, jak to widać szczególnie w *JP*, K 17. Zostaliśmy też uszczęśliwieni encykliką *Laudato Si'*, aby móc skupić nasze dążenia do sprawiedliwości i pokoju.

Zwracamy szczególną uwagę w *Laudato Si'*, na wezwanie do Ekologii Integralnej. Wraz z *Ekologią Integralną*, Papież Franciszek podkreśla, że jesteśmy całkowicie połączeni, zintegrowani ze wszystkim i z wszystkimi. Każda decyzja lub polityka musi uwzględniać środowisko *oraz* ludzi, którzy w nim żyją, biorąc pod uwagę nasze życie, prace apostołskie i instytucje. W *JP*, K 4 mówimy, że naszą misją jest „doprowadzenie do tej jedności, dla której Jezus Chrystus został posłany”. Papież Franciszek przypomina raz po raz, że wszystko jest połączone. Nasza misja jako Sióstr Szkolnych ma na celu przypominanie sobie i innym, że nie jesteśmy oddzieleni, nie jesteśmy oddzieleni od stworzenia, nie jesteśmy oddzieleni od bólu tych, którzy są wykorzystywani i zaniechani, ani nie jesteśmy oddzieleni od tych, którzy są prześladowcami, ani też nie jesteśmy oddzieleni od potęg, czy rzeczywistości świata. Bóg w Jezusie chce, abyśmy sprawiali, żeby jedność wszystkich w naszym świecie była widoczna.

Uznajemy również bezwzględną konieczność modlitwy i refleksji nad wszystkim, co robimy. Jesteśmy szczególnie wdzięczne Ośrodkom Modlitwy o Pokój, które każdego miesiąca przez jeden dzień, stają się motorem wszystkich działań *Shalom*.

Jesteśmy wdzięczne Siostrom Prowincji Polskiej, które każdego roku tworzą piękną nowennę na cześć patronki *Shalom*, bł. Antoniny. Jest ona mocnym przypomnieniem, że to jak Siostra Antonina żyła każdego dnia, przygotowało ją na trudności, z którymi musiała się zmierzyć.

2. Naszym drugim zobowiązaniem jest umacnianie relacji w celu efektywniejszej współpracy na wszystkich szczeblach.

Jest to jedna z największych łask w tej sieci współpracy, a także największe wyzwanie. Tylko w Ameryce Północnej mamy osoby kontaktu *Shalom* na pełny etat. W pozostałych częściach Zgromadzenia nasze siostry prowadzą w pełnym wymiarze prace apostołskie, a także doksztalają się, organizują i dzielą się sprawami *Shalom*. Nadal szukamy sposobów dzielenia się w obrębie i poza różnymi gałęziami *Shalom*.

Chociaż technologia się poprawia niektóre z naszych największych przeszkód pozostają – *język i strefy czasowe!* Jest to takie bogactwo w dostrzeganiu tego, co jest możliwe we wszystkich innych częściach świata, gdy staramy się żyć „jednością, dla której Jezus Chrystus został posłany”. Naszą nadzieją jest odkrycie sposobów wzmocnienia naszych powiązań. W maju rozpoczęliśmy stronę na Facebooku, która posiada jako redaktorów Przedstawicieli Gałęzi, dzięki czemu można udostępniać zdjęcia i wydarzenia na wszystkich kontynentach. Jest to mały start.

3. Naszym trzecim zobowiązaniem jest promowanie edukacji i działań skierowanych na główne przyczyny niesprawiedliwości.

Wiemy, że katolicka doktryna społeczna ma dwie nogi. Stawiamy mocno jedną stopę w *miłości* i dbamy o każdego, kto cierpi oraz stawiamy mocno drugą stopę w *rozwiązywaniu przyczyn niesprawiedliwości*.

Podam tylko jeden przykład – **handel ludźmi**. Ważne jest, aby spróbować ratować młodych ludzi, którzy zostali sprzedani do niewoli. Ale równie ważne jest, aby temu zapobiegać, pracując z rodzinami w krajach, z których młodzi ludzie są rekrutowani i zabierani do niewoli.

Skutki zmian klimatycznych, wojny, silne ubóstwo i lekceważenie dziewczynek-dzieci mają swój wkład. Jeśli nic się nie zrobi, aby powstrzymać rekrutację i zniewalanie, zawsze będzie nowa podaż młodych ludzi. Edukacja jest kluczem do przerwania tego cyklu. Szczególnie dziewczęta muszą być poinformowane o rzeczywistości, która leży u podstaw kuszącej narracji używanej przez handlarzy. Musimy też naciskać na przepisy, które karzą handlarzy i „klientów” oraz czuwać, aby były one egzekwowane. W niektórych krajach kara za handel zwierzętami jest większa niż w przypadku handlu ludźmi.

JP, K 17 wzywa nas do “wiarygodnego przeciwstawiania się niesprawiedliwości.” Jesteśmy wezwane do doksztalcania siebie samych zarówno w zakresie przyczyn jak i skutków niesprawiedliwości oraz do „aktywnego działania” w celu rozwiązania tych kwestii. Ponieważ obecnie handel ludźmi związany jest z trudną sytuacją migrantów i uchodźców, widzimy, jak ważne jest znalezienie sposobów, by pomóc także w tym obszarze.

Szczególnie istotna, gdy patrzymy na to, co dzieje się z naszym „wspólnym domem”, jest Globalna Agenda przedstawiona w **Celach Zrównoważonego Rozwoju**, która została ratyfikowana w Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2015 roku. Ważne jest w naszej pracy na rzecz sprawiedliwości, pokoju i harmonii stworzenia, aby widzieć, jak nasze wartości jako Sióstr Szkolnych de Notre Dame zbiegają się z wartościami przedstawionymi w tych 17 Celach. W ramach sieci współpracy zobowiązaliśmy się do tego, aby dowiedzieć się więcej o nich oraz o tym, jak każdy z naszych krajów planuje ustalić program dla kraju i realizować te zadania. Każdego lipca, niektóre kraje świata składają sprawozdania na temat postępów w osiągnięciu celów w ramach Forum Politycznego Wysokiego Szczebla Organizacji Narodów Zjednoczonych (HLPF). Siostry w tych krajach są proszone o przeglądnięcie raportu i skomentowanie tego, czy uważają, że raport jest zgodny z ich doświadczeniem.

I w końcu, **Międzynarodowe Dni ONZ** są wspaniałą okazją dla wszystkich naszych sióstr, by obudzić zainteresowanie problemami świata i platformą edukacyjną na wszystkich poziomach. Trzy dni, Światowy Dzień Środowiska, Dzień Praw Człowieka oraz Międzynarodowy Dzień Pokoju są obchodzone przez całą sieć współpracy. Inne dni są także

obchodzone w niektórych częściach Zgromadzenia, takie jak: Dzień Dziewczyny, Edukacja dla Wszystkich, Światowy Dzień AIDS, Miesiąc Historii Kobiet, Światowy Dzień Uchodźców oraz Światowy Dzień przeciw Handlowi Ludźmi. Każdy z nich daje okazje zarówno do uświadamiania i doształcania jak i do działań, mających na celu zwalczanie niesprawiedliwości.

ⁱ Turkson, „Życie Ewangelią w XXI wieku. Odpowiedź Kościoła na kryzysy naszych czasów”, wystąpienie na Seminarium *Shalom*, lipiec 2015

ⁱⁱ Tamże